

108**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia 22 stycznia 2007 r.

w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych mających zastosowanie do nasienia, komórek jajowych i zarodków owiec, kóz i koniowatych²⁾

Na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 1 lit. a, art. 18 pkt 1 lit. b oraz art. 24 ust. 1 pkt 1 lit. b i pkt 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. Nr 69, poz. 625, z późn. zm.³⁾) zarządza się, co następuje:

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej — rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 131, poz. 915).

²⁾ Przepisy rozporządzenia wdrażają postanowienia dyrektywy Rady 92/65/EWG z dnia 13 lipca 1992 r. ustanawiającej wymagania dotyczące zdrowia zwierząt regulujące handel i przywóz do Wspólnoty zwierząt, nasienia, komórek jajowych i zarodków nieobjętych wymaganiami dotyczącymi zdrowia zwierząt ustanowionymi w szczególnych zasadach Wspólnoty określonych w załączniku A pkt I do dyrektywy 90/425/EWG (Dz. Urz. WE L 268 z 14.09.1992, str. 54, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 13, str. 154, z późn. zm.).

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 23, poz. 188 i Nr 33, poz. 289 oraz z 2006 r. Nr 17, poz. 127, Nr 144, poz. 1045 i Nr 249, poz. 1830.

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe wymagania weterynaryjne:
 - a) dla prowadzenia działalności w zakresie wytwarzania, pozyskiwania, konserwacji, obróbki, przechowywania, prowadzenia obrotu lub wykorzystywania nasienia, komórek jajowych i zarodków owiec, kóz i koniowatych,
 - b) przy przywozie nasienia, komórek jajowych i zarodków owiec, kóz i koniowatych,
 - c) w handlu nasieniem, komórkami jajowymi i zarodkami owiec, kóz i koniowatych;
- 2) szczegółowe wymagania, jakim powinno odpowiadać świadectwo zdrowia dla nasienia, komórek jajowych i zarodków owiec, kóz i koniowatych, będących przedmiotem handlu.

§ 2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) nasienie — poddany obróbce lub rozcieńczony ejakulat owiec, kóz i koniowatych;

- 2) komórka jajowa — komórkę wytworzoną z tkanki rozrodczej jajnika;
- 3) zarodek — początkowe stadium rozwoju zwierząt, w którym można go przenieść do matki biorcy;
- 4) centrum pozyskiwania nasienia — gospodarstwo albo zakład, położone na terytorium jednego z państw członkowskich Unii Europejskiej lub państwa trzeciego, w którym pozyskuje się i poddaje obróbce nasienie wykorzystywane do sztucznego unasienniania, zatwierdzone i nadzorowane przez urzędowego lekarza weterynarii;
- 5) lekarz weterynarii centrum — lekarza weterynarii, upoważnionego przez powiatowego lekarza weterynarii, odpowiedzialnego za przestrzeganie wymagań weterynaryjnych, jakie powinny być spełnione przy prowadzeniu centrum pozyskiwania nasienia;
- 6) państwo pozyskania nasienia — państwo członkowskie Unii Europejskiej lub państwo trzecie, w którym nasienie zostało pozyskane, poddane obróbce lub przechowywane, i z którego jest wysyłane do państwa członkowskiego Unii Europejskiej;
- 7) zespół pozyskiwania zarodków — zatwierdzoną zgodnie z wymaganiami weterynaryjnymi określonymi w przepisach o zarodkach bydła grupę techników lub strukturę, posiadającą odpowiednie upoważnienia i kwalifikacje do pozyskiwania, obróbki i przechowywania zarodków, nadzorowaną przez lekarza weterynarii zespołu posiadającego specjalizację w zakresie rozrodu zwierząt lub ukończony specjalistyczny kurs w tym zakresie.

§ 3. Szczegółowe wymagania weterynaryjne, jakie powinno spełniać centrum pozyskiwania nasienia, są określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

§ 4. 1. Nasienie, komórki jajowe i zarodki mogą być przedmiotem handlu, jeżeli:

- 1) spełniają wymagania określone w przepisach o hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich oraz o kontroli weterynaryjnej w handlu;
- 2) zostały pozyskane, poddane obróbce i przechowywane zgodnie z wymaganiami weterynaryjnymi określonymi w załączniku nr 2 do rozporządzenia;
- 3) zostały pozyskane od zwierząt spełniających wymagania weterynaryjne określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia;
- 4) spełniają wymagania weterynaryjne określone w przepisach o nasieniu świń — w przypadku nasienia przeznaczonego do zapłodnienia samic dawczyń.

2. Wymagania, jakim powinno odpowiadać świadectwo zdrowia, w które zaopatruje się nasienie, ko-

mórki jajowe i zarodki przeznaczone do handlu, oraz jego wzór i sposób wystawiania są określone w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 599/2004 z dnia 30 marca 2004 r. dotyczącym przyjęcia zharmonizowanego wzoru świadectwa i sprawozdania z kontroli związanych z wewnątrzwspólnotowym handlem zwierzętami i produktami pochodzenia zwierzęcego (Dz. Urz. UE L 94 z 31.03.2004, str. 44; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 43, str. 354).

§ 5. Nasienie, komórki jajowe i zarodki mogą być przywożone z państw trzecich, jeżeli:

1) spełniają wymagania określone w:

- a) § 3 i 4 ust. 1,
- b) przepisach o weterynaryjnej kontroli granicznej;

2) państwa te znajdują się na liście państw określonej w decyzji Komisji 94/63/WE z dnia 31 stycznia 1994 r. ustanawiającej tymczasowy wykaz państw trzecich, z których Państwa Członkowskie dopuszczają przywóz nasienia, komórek jajowych i zarodków owiec, kóz i koniowatych oraz komórek jajowych i zarodków świń (Dz. Urz. WE L 28 z 2.02.1994, str. 47, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 16, str. 18, z późn. zm.);

3) są zaopatrzone w świadectwo zdrowia, którego wzór jest określony w:

a) decyzji Komisji 96/539/WE z dnia 4 września 1996 r. w sprawie wymagań dotyczących zdrowia zwierząt i świadectw weterynaryjnych przy przywozie do Wspólnoty nasienia koni (Dz. Urz. WE L 230 z 11.09.1996, str. 23, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 19, str. 393, z późn. zm.) — w przypadku nasienia koniowatych,

b) decyzji Komisji 96/540/WE z dnia 4 września 1996 r. w sprawie wymagań dotyczących zdrowia zwierząt i świadectw weterynaryjnych przy przywozie do Wspólnoty komórek jajowych i zarodków zwierząt z gatunku koniowatych (Dz. Urz. WE L 230 z 11.09.1996, str. 28, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 19, str. 398, z późn. zm.) — w przypadku komórek jajowych i zarodków koniowatych.

§ 6. Traci moc rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 kwietnia 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych mających zastosowanie do nasienia, komórek jajowych i zarodków owiec, kóz i koni (Dz. U. Nr 100, poz. 1016).

§ 7. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: w z. *M. Zagórski*

Załączniki do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 22 stycznia 2007 r. (poz. 108)

Załącznik nr 1**SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA WETERYNARYJNE,
JAKIE POWINNO SPEŁNIAĆ CENTRUM POZYSKIWANIA NASIENIA****Rozdział 1****Szczegółowe wymagania weterynaryjne,
jakie powinny być spełnione przez centrum
pozyskiwania nasienia do uzyskania zatwierdzenia**

1. Centrum pozyskiwania nasienia powinno:

- 1) być pod stałym nadzorem lekarza weterynarii centrum;
- 2) być położone na terenie ogrodzonym;
- 3) być zabezpieczone przed dostępem zwierząt z zewnątrz;
- 4) posiadać wydzielone, zamykane pomieszczenia dla zwierząt, a jeżeli zachodzi taka potrzeba dla zwierząt z rodziny koniowatych — wybiegi, przeznaczone do:
 - a) stałego przebywania zwierząt,
 - b) kwarantanny zwierząt,
 - c) izolacji zwierząt,
 - d) pozyskiwania nasienia,
 - e) czyszczenia, odkażania lub sterylizacji narzędzi i sprzętu,
 - f) obróbki, konserwacji i przechowywania nasienia, które nie muszą znajdować się w tym samym miejscu.

2. Pomieszczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 4, powinny być zaprojektowane w taki sposób, aby były:

- 1) oddzielone od pomieszczeń do pozyskiwania, obróbki i przechowywania nasienia;
- 2) łatwe do czyszczenia i odkażania;
- 3) połączone z terenem do treningu — w przypadku zwierząt z rodziny koniowatych.

Rozdział 2**Szczegółowe wymagania weterynaryjne,
jakie powinny być spełnione przy przeprowadzaniu
kontroli centrum pozyskiwania nasienia**

1. Centrum pozyskiwania nasienia powinno być kontrolowane przez powiatowego lekarza weterynarii co najmniej dwa razy w roku przy rozplodzie niesezonowym i co najmniej raz w roku przy rozplodzie sezonowym.

2. Kontrolę centrum pozyskiwania nasienia przeprowadza się w zakresie:

- 1) przetrzymywania w nim wyłącznie zwierząt jednego gatunku, od których jest pozyskiwane nasienie i które nie były używane do krycia naturalnego co najmniej na 30 dni przed pierwszym pozyskaniem nasienia oraz podczas okresu pozyskiwania;
- 2) prowadzenia przez lekarza weterynarii centrum rejestru, do którego wpisuje się:
 - a) zwierzęta przebywające w centrum pozyskiwania nasienia, podając gatunek, rasę, datę urodzenia i cechy identyfikacyjne każdego zwierzęcia,
 - b) przypadki przemieszczania zwierząt, w tym przybycie i opuszczenie centrum pozyskiwania nasienia,
 - c) informacje o stanie zdrowia zwierzęcia i jakości wyprodukowanego nasienia, wyniki weterynaryjnych badań kontrolnych i przeprowadzonych testów, historię chorób, przypadki leczenia i przeprowadzone szczepienia,
 - d) datę pozyskania i obróbki nasienia,
 - e) przeznaczenie nasienia,
 - f) sposób przechowywania nasienia;
- 3) przestrzegania zakazu przebywania osób nieupoważnionych na terenie centrum, a w stosunku do osób upoważnionych — przestrzegania zaleceń lekarza weterynarii centrum;
- 4) kwalifikacji zatrudnionych pracowników, z uwzględnieniem szkoleń z zakresu odkażania, higieny i zapobiegania rozprzestrzenianiu chorób zakaźnych zwierząt;
- 5) przestrzegania nakazu pozyskiwania, obróbki i przechowywania nasienia wyłącznie w pomieszczeniach do tego przeznaczonych.

3. Za zgodą powiatowego lekarza weterynarii dopuszcza się przetrzymywanie, w centrum pozyskiwania nasienia, zwierząt niezbędnych do jego funkcjonowania, innych niż zwierzęta, od których jest pozyskiwane nasienie, jeżeli nie stanowią zagrożenia dla zdrowia zwierząt, od których jest pozyskiwane nasienie.

4. W przypadku zwierząt z rodziny koniowatych, gdy centrum pozyskiwania nasienia znajduje się na tym samym terenie co punkt sztucznego unasienniania lub punkt kopulacyjny, dopuszcza się przyjęcie na teren tego centrum — klaczy, ogierów próbników lub ogierów wykorzystywanych do krycia naturalnego, jeżeli spełniają wymagania określone w rozdziale 1 załącznika nr 3 do rozporządzenia.

Rozdział 3

Szczegółowe wymagania weterynaryjne, jakie powinny być spełnione przy pozyskiwaniu, obróbce, przechowywaniu i transporcie

1. Podmiot prowadzący centrum pozyskiwania nasienia powinien pozyskiwać, poddawać obróbce i przechowywać nasienie wyłącznie w:

- 1) pomieszczeniach do tego przeznaczonych;
- 2) warunkach zapobiegających przenoszeniu chorób zakaźnych zwierząt.

2. Do rozrzedzania i konserwacji nasienia powinny być stosowane preparaty i rozrzedzalniki sporządzone z produktów pochodzenia zwierzęcego pochodzących ze źródeł, które nie stanowią zagrożenia dla zdrowia zwierząt lub przed ich użyciem zostały poddane obróbce wykluczającej takie zagrożenie.

3. Każda pojedyncza dawka nasienia powinna być czytelnie oznakowana na indywidualnym opakowaniu, a oznakowanie powinno zawierać: datę pozyskania nasienia, rasę i cechy identyfikacyjne zwierzęcia, od którego pozyskano nasienie, weterynaryjny numer

identyfikacyjny centrum pozyskiwania nasienia nadany przez powiatowego lekarza weterynarii oraz państwo pozyskania nasienia.

4. Pojemniki służące do przechowywania lub transportu nasienia powinny być oczyszczone, odkażone lub wysterylizowane przed każdym ich napełnieniem, a w przypadku pojemników jednorazowego użytku zniszczone po użyciu; stosowany w nich środek chłodzący nie może być wcześniej używany do schładzania innych produktów pochodzenia zwierzęcego.

5. Narzędzia i sprzęt używane do pozyskiwania i obróbki nasienia powinny być przed i po zabiegu oczyszczone, odkażone lub wysterylizowane, a w przypadku sprzętu jednorazowego użytku — zniszczone po zabiegu.

6. W przypadku zwierząt z rodziny koniowatych, gdy centrum pozyskiwania nasienia znajduje się na tym samym terenie co punkt sztucznego unasienniania lub punkt kopulacyjny — narzędzia i sprzęt używane podczas zabiegów sztucznego unasienniania lub krycia naturalnego powinny być oddzielnie przechowywane od narzędzi i sprzętu używanych do pozyskiwania i obróbki nasienia.

Załącznik nr 2**WYMAGANIA WETERYNARYJNE, JAKIE POWINNY BYĆ SPEŁNIONE PRZY POZYSKIWANIU, OBRÓBCE I PRZECHOWYWANIU NASIENIA, KOMÓREK JAJOWYCH I ZARODKÓW BĘDĄCYCH PRZEDMIOTEM HANDLU**

1. Nasienie, komórki jajowe i zarodki powinny być:
 - 1) pozyskiwane w odizolowanym pomieszczeniu, łatwym do czyszczenia i odkażania;
 - 2) pozyskiwane i poddawane obróbce przez zespół pozyskiwania zarodków w taki sposób, aby nie stykały się z żadną inną partią nasienia, komórek jajowych lub zarodków, która nie spełnia wymagań określonych w rozporządzeniu;
 - 3) badane i poddawane obróbce w laboratorium położonym w miejscu, gdzie w promieniu 10 km nie stwierdzono przypadków chorób zakaźnych zwierząt.

2. Narzędzia używane do pozyskiwania, obróbki lub zamrażania komórek jajowych i zarodków powinny być jednorazowego użytku albo odkażone lub wysterylizowane przed każdym zabiegiem.

3. Preparaty i rozrzedzalniki używane do pozyskiwania, obróbki i zamrażania komórek jajowych i zarodków powinny:

- 1) być sterylizowane przy zastosowaniu zatwierdzonych metod, zgodnie z wymaganiami Międzynarodowego Stowarzyszenia Transferu Embrionów (IETS);

- 2) zawierać dodatek antybiotyków zgodnie z wymaganiami określonymi przez Międzynarodowe Biuro Epizootyczne (OIE) i Międzynarodowe Stowarzyszenie Transferu Embrionów (IETS).

4. Płukanie komórek jajowych i zarodków powinno być przeprowadzone w taki sposób, aby nie uszkodzić ich osłonki przejrzystej (*zona pellucida*) przed i po płukaniu.

5. W przypadku pozyskiwania zarodków świeżych, każdy zarodek powinien być płukany 10-krotnie w pożywkę do krótkotrwałej hodowli i konserwacji, która jest za każdym razem wymieniana, a pożywka użyta do następnego płukania powinna stanowić 100-krotne rozcieńczenie poprzedniej.

6. W przypadku pozyskiwania zarodków przeznaczonych do mrożenia, każdy zarodek powinien być płukany:

- 1) 10-krotnie w pożywkę do krótkotrwałej hodowli i konserwacji, która jest za każdym razem wymieniana;
- 2) 2-krotnie w roztworze trypsyny — w przypadku zarodków przeznaczonych do wprowadzenia na rynek.

7. Do każdego przenoszenia komórek jajowych i zarodków używa się sterylnej mikropipety.

8. Po zakończeniu procesu ostatniego płukania komórka jajowa lub zarodek podlega badaniu mikroskopowemu, co najmniej w 50-krotnym powiększeniu, w celu ustalenia nienaruszalności ciągłości osłonki przejrzystej (*zona pellucida*) oraz potwierdzenia usunięcia z niej wszystkich przywierających do niej ciał obcych; czynności mające charakter mikromanipulacji powinny być wykonywane w przeznaczonych do tego celu urządzeniach po ostatnim płukaniu i badaniu.

9. W przypadku gdy jest to konieczne, zarodki poddaje się obróbce enzymatycznej za pomocą trypsyny, zgodnie z wymaganiami określonymi przez Międzynarodowe Biuro Epizootyczne (OIE) i Międzynarodowe Stowarzyszenie Transferu Embrionów (IETS).

10. Dopuszcza się płukanie w tej samej pożywce oraz przechowywanie w tym samym pojemniku komórek jajowych i zarodków pochodzących od tej samej dawczyni.

11. Preparaty i rozrzedzalniki pochodzenia zwierzęcego stosowane przy pozyskiwaniu komórek jajowych i zarodków oraz pojemniki służące do ich transportu

nie mogą powodować zagrożenia dla zdrowia zwierząt, a jeżeli jest taka potrzeba, poddaje się je zabiegom wykluczającym takie zagrożenie.

12. Pojemniki do przechowywania lub transportu zamrożonego nasienia, komórek jajowych i zarodków powinny być czyszczone, odkażane lub sterylizowane przed każdym napełnieniem, a w przypadku pojemników jednorazowych zniszczone po użyciu; stosowany w nich środek chłodzący nie może być wcześniej stosowany do schładzania produktów pochodzenia zwierzęcego.

13. Pojemniki, w których jest przechowywane lub transportowane nasienie, komórki jajowe i zarodki, powinny być wyraźnie oznakowane za pomocą kodu numeryczno-literowego, który zawiera: kraj pochodzenia nasienia, zarodków lub komórek jajowych, datę pozyskania, rasę dawczyni, cechy identyfikacyjne dawcy nasienia oraz dawczyni komórek jajowych lub zarodków, a także weterynaryjny numer identyfikacyjny zespołu pozyskiwania zarodków.

14. Zamrożone nasienie, komórki jajowe lub zarodki powinny być przechowywane w oddzielnych pojemnikach, w pomieszczeniach do przechowywania zatwierdzonego nasienia, przez okres nie krótszy niż 30 dni przed wysyłką.

Załącznik nr 3

WYMAGANIA WETERYNARYJNE, JAKIE POWINNY SPEŁNIAĆ ZWIERZĘTA, OD KTÓRYCH JEST POZYSKIWANE NASIENIE, KOMÓRKI JAJOWE I ZARODKI BĘDĄCE PRZEDMIOTEM HANDLU

Rozdział 1

Ogiery

1. Na teren centrum pozyskiwania nasienia, za zgodą lekarza weterynarii centrum, mogą być wprowadzane ogiery, które spełniają następujące wymagania:

- 1) zostały zbadane w okresie 30 dni przed wprowadzeniem do centrum pozyskiwania nasienia;
- 2) pochodzą z gospodarstw:
 - a) których nie dotyczą nakazy lub zakazy wydane na podstawie przepisów o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt,
 - b) w których nie stwierdzono w okresie:
 - 30 dni przed wprowadzeniem do centrum pozyskiwania nasienia przypadków wirusowego zapalenia tętnic koni,
 - 60 dni przed wprowadzeniem do centrum pozyskiwania nasienia przypadków zakaźnego zapalenia macicy u klaczy,
 - 6 miesięcy przed wprowadzeniem do centrum pozyskiwania nasienia przypadków: zarazy stadniczej, nosacizny, niedokrwistości zakaźnej koni, pęcherzykowego zapalenia ja-

my ustnej, wirusowego zapalenia mózgu i rdzenia koni,

- 2 lat przed wprowadzeniem zwierząt do centrum pozyskiwania nasienia przypadków afrykańskiego pomoru koni,
 - 15 dni przed wprowadzeniem zwierząt do centrum pozyskiwania nasienia przypadków wągliką,
 - 30 dni przed wprowadzeniem zwierząt do centrum pozyskiwania nasienia przypadków wścieklizny;
- 3) wykazują popęd płciowy w okresie sezonu reprodukcyjnego co najmniej L2;
 - 4) nasienie ich spełnia wymagania określone w przepisach o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich;
 - 5) w okresie 21 dni przed wprowadzeniem do centrum pozyskiwania nasienia zostały poddane, z wynikiem ujemnym, następującym badaniom na:
 - a) zarazę stadniczą metodą wiązania dopełniacza, przy zahamowaniu hemolizy w rozcieńczeniu 1:10,
 - b) nosaciznę metodą odczynu wiązania dopełniacza, przy zahamowaniu hemolizy w rozcieńczeniu 1:10.

2. Za zgodą lekarza weterynarii centrum, po upływie okresu kwarantanny i uzyskaniu ujemnych wyników badań, zwierzęta mogą zostać wprowadzone do pomieszczeń stałego przebywania zwierząt oraz do pomieszczeń, w których jest pozyskiwane nasienie.

3. Nasienie ogierów może być pozyskiwane wyłącznie od zwierząt, które:

- 1) nie wykazują chorobowych zmian klinicznych w obrębie narządów rozrodczych;
- 2) w dniu pozyskania nasienia nie wykazują klinicznych objawów chorób zakaźnych zwierząt;
- 3) w okresie 30 dni przed dniem pozyskania nasienia oraz podczas całego okresu pozyskiwania nasienia nie były używane do krycia naturalnego;
- 4) zostały poddane, z wynikiem ujemnym, badaniom na:
 - a) niedokrwistość zakaźną koni — testem immunodyfuzji w żelu agarowym (test Cogginsa),
 - b) wirusowe zapalenie tętnic — testem seroneutralizacji, przy rozcieńczeniu surowicy 1:4, a w przypadku braku wyniku ujemnego badania na wykrycie wirusa, które powinno być wykonane z wszystkich frakcji nasienia,
 - c) zakaźne zapalenia macicy u klaczy, przeprowadzonym dwukrotnie w 7-dniowych odstępach czasu, metodą izolacji *Tayorella equigenitalis* z frakcji przed ejakulacyjnej nasienia lub próbek nasienia i z wymazów pobranych z napletka lub cewki moczowej;
- 5) raz w roku, zostały poddane, z wynikiem ujemnym, badaniom na:
 - a) niedokrwistość zakaźną koni,
 - b) wirusowe zapalenie tętnic koni,
 - c) zakaźne zapalenie macicy u klaczy,
 - d) nosaciznę,
 - e) zarazę stadniczą.

4. Przepis ust. 1 pkt 2 stosuje się również do nasienia pozyskanego od innych koniowatych wrażliwych na daną chorobę, znajdujących się w gospodarstwie lub centrum pozyskiwania nasienia.

5. Jeżeli ogier dawca, w przypadku pozyskiwania do celów handlowych nasienia świeżego lub schłodzonego, przebywał w centrum pozyskiwania nasienia nieprzerwanie przez okres co najmniej 30 dni przed dniem pierwszego pozyskania nasienia i podczas tego okresu żadne zwierzę z rodziny koniowatych przebywające w centrum pozyskiwania nasienia nie miało kontaktu ze zwierzętami z rodziny koniowatych o niższym statusie zdrowotnym, badania, o których mowa w ust. 3 pkt 4, powinny być wykonane w okresie 14 dni od dnia wstawienia ogiera do centrum pozyskiwania nasienia oraz co najmniej raz w roku na początku sezonu rozplodowego.

6. Jeżeli ogier dawca, w przypadku pozyskiwania do celów handlowych nasienia świeżego lub schłodzonego,

nie przebywał stale w centrum pozyskiwania nasienia lub inne zwierzęta z rodziny koniowatych przebywające w centrum pozyskiwania nasienia miały kontakt ze zwierzętami z rodziny koniowatych o niższym statusie zdrowotnym, badania, o których mowa w ust. 3 pkt 4, powinny być wykonywane w okresie 14 dni przed pierwszym pobraniem nasienia oraz przynajmniej raz w roku na początku sezonu rozplodowego, przy czym:

- 1) badanie, o którym mowa w ust. 3 pkt 4 lit. a, powinno być powtarzane co 120 dni w okresie pozyskiwania nasienia;
- 2) badanie, o którym mowa w ust. 3 pkt 4 lit. b, powinno być wykonane nie później niż na 30 dni przed każdym, pierwszym po wstawieniu, pozyskaniem nasienia, chyba że brak siewstwa u serododatniego ogiera został potwierdzony testem izolacji wirusa przeprowadzonym corocznie.

7. W przypadku mrożonego nasienia ogierów badania, o których mowa w ust. 3 pkt 4, przeprowadza się w sposób określony w ust. 5 i 6 albo podczas 30-dniowego okresu przechowywania nasienia, nie wcześniej jednak niż po upływie 14 dni od dnia pozyskania nasienia, niezależnie od miejsca pobytu zwierzęcia.

8. Jeżeli wynik przynajmniej jednego z badań okresowych, o których mowa w ust. 3 pkt 5, był pozytywny, zwierzęta izoluje się, a pozyskane od nich nasienie, licząc od dnia ostatniego ujemnego wyniku badania, nie powinno być przedmiotem handlu.

9. Zwierzęta, w celu wykluczenia chorób lub niedyspozycji, powinny być zbadane klinicznie przez lekarza weterynarii centrum przed dniem pozyskania nasienia.

Rozdział 2

Tryki i kozły

1. Na teren centrum pozyskiwania nasienia, za zgodą lekarza weterynarii centrum, mogą być wprowadzane tryki i kozły, które spełniają następujące wymagania:

- 1) zostały zbadane w okresie 30 dni przed wprowadzeniem do centrum pozyskiwania nasienia;
- 2) pochodzą z gospodarstw:
 - a) których nie dotyczą nakazy lub zakazy wydane na podstawie przepisów o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt,
 - b) w których nie stwierdzono w okresie:
 - 6 miesięcy przed wprowadzeniem do centrum pozyskiwania nasienia klinicznych przypadków brucelozы owiec (*B. ovis*), brucelozы kóz i owiec (*B. melitensis*),
 - 2 lat przed wprowadzeniem do centrum pozyskiwania nasienia klinicznych przypadków: trzęsawki owiec, choroby maedi-visna, gruźliczonośności płuc owiec,

- 12 miesięcy przed wprowadzeniem do centrum pozyskiwania nasienia klinicznych przypadków: paratuberkulozy, wirusowego zapalenia gruczołów chłonnych, gorączki Q, wirusowego zapalenia stawów i mózgu kóz,
 - 6 miesięcy przed wprowadzeniem do centrum pozyskiwania nasienia klinicznych przypadków: gruźlicy i pryszczycy, zakaźnej bezmleczności owiec (*M. agalactiae*) lub zakaźnej bezmleczności kóz (*M. agalactiae*, *M. capricolum*, *M. mycoides* z grupy dużej kolonii), enzootycznego ronienia owiec (*Chlamydia psittaci*) oraz ronienia owiec na tle *Salmonella abortus ovis*,
 - 30 dni przed wprowadzeniem do centrum pozyskiwania nasienia przypadków wścieklizny,
 - 15 dni przed wprowadzeniem do centrum pozyskiwania nasienia przypadków wągliku,
- c) które spełniają wymagania określone w przepisach o handlu owcami i kozami.

2. Po upływie okresu kwarantanny i uzyskaniu ujemnych wyników badań, o których mowa w ust. 3 pkt 3, zwierzęta mogą zostać wprowadzone, za zgodą lekarza weterynarii centrum, do pomieszczeń stałego przebywania zwierząt oraz do pomieszczeń, w których jest pozyskiwane nasienie.

3. Nasienie tryków i kóz może być pozyskiwane wyłącznie od zwierząt, które:

- 1) nie wykazują chorobowych zmian klinicznych w obrębie narządów rozrodczych;
- 2) w dniu pozyskania nasienia nie wykazują klinicznych objawów chorób zakaźnych zwierząt;
- 3) w okresie 30 dni przed dniem pozyskania nasienia zostały poddane, z wynikiem ujemnym, badaniom na:
 - a) brucelozę (*B. melitensis*) — w przypadku owiec i kóz,
 - b) zakaźne zapalenie najądrzy (*B. ovis*) — w przypadku owiec,
 - c) wykrycie wirusa choroby granicznej (BDV) — w przypadku owiec.

4. Badania, o których mowa w ust. 3 pkt 3, wykonuje się w laboratoriach, o których mowa w art. 23 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. Nr 33, poz. 287, z późn. zm.¹⁾).

5. Jeżeli wynik przynajmniej jednego z badań, o których mowa w ust. 3 pkt 3, był pozytywny, zwierzęta izoluje się, a pozyskane od nich nasienie, licząc od dnia ostatniego ujemnego wyniku badania, nie może być przedmiotem handlu; handel nasieniem może zostać wznowiony po przywróceniu statusu zdrowotnego centrum pozyskiwania nasienia zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia.

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 91, poz. 877 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 23, poz. 188, Nr 33, poz. 289, Nr 163, poz. 1362 i Nr 178, poz. 1480 oraz z 2006 r. Nr 17, poz. 127, Nr 144, poz. 1045, Nr 170, poz. 1217 i Nr 171, poz. 1225.

6. Zwierzę, w celu wykluczenia chorób lub niedyspozycji, powinno zostać zbadane klinicznie przez lekarza weterynarii centrum przed dniem pozyskania nasienia.

Rozdział 3

Samice dawczynie

Komórki jajowe i zarodki mogą być pozyskiwane, za zgodą lekarza weterynarii centrum, od zwierząt, które spełniają następujące wymagania:

- 1) w przypadku owiec i kóz pochodzą z gospodarstw:
 - a) których nie dotyczą nakazy lub zakazy wydane na podstawie przepisów o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt,
 - b) wolnych od 6 miesięcy od brucelozy owiec (*B. ovis*), brucelozy kóz i owiec (*B. melitensis*),
 - c) w których nie stwierdzono w okresie:
 - 3 lat przed dniem pozyskania komórek jajowych lub zarodków przypadków: trzęsawki owiec, choroby maedi-visna i gruczolakowatości płuc u owiec,
 - 12 miesięcy przed dniem pozyskania komórek jajowych lub zarodków przypadków: paratuberkulozy, wirusowego zapalenia gruczołów chłonnych, gorączki Q, wirusowego zapalenia stawów i mózgu kóz,
 - 6 miesięcy przed dniem pozyskania komórek jajowych lub zarodków przypadków: gruźlicy, pryszczycy, zakaźnej bezmleczności owiec (*M. agalactiae*) lub zakaźnej bezmleczności kóz (*M. agalactiae*, *M. Capricolum*, *M. mycoides* z grupy dużej kolonii), enzootycznego ronienia owiec (*Chlamydia psittaci*) oraz ronienia owiec na tle *Salmonella abortus ovis*,
 - 30 dni przed dniem pozyskania komórek jajowych lub zarodków przypadków wścieklizny,
 - 15 dni przed dniem pozyskania komórek jajowych lub zarodków przypadków wągliku;
- 2) w przypadku koniowatych pochodzą z gospodarstw:
 - a) których nie dotyczą nakazy lub zakazy wydane na podstawie przepisów o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt,
 - b) w których nie stwierdzono w okresie:
 - 6 miesięcy przed dniem pozyskania komórek jajowych lub zarodków przypadków: zarazy stadniczej, nosacizny, niedokrwistości zakaźnej koni, wirusowego zapalenia tętnic koni, pęcherzykowego zapalenia jamy ustnej oraz wirusowego zapalenia mózgu i rdzenia koni,
 - 60 dni przed dniem pozyskania komórek jajowych lub zarodków klinicznych przypadków zakaźnego zapalenia macicy u kłacz,
 - 2 lat przed dniem pozyskania komórek jajowych lub zarodków przypadków afrykańskiego pomoru koni,

- 30 dni przed dniem pozyskania komórek jajowych lub zarodków przypadków wścieklizny,
 - 15 dni przed dniem pozyskania komórek jajowych lub zarodków przypadków wągliku,
- c) w okresie 30 dni przed dniem pozyskania komórek jajowych lub zarodków nie były używane do krycia naturalnego,
- d) w dniu pozyskania komórek jajowych lub zarodków nie wykazują klinicznych objawów chorób zakaźnych zwierząt,
- e) w okresie 15 dni przed dniem pozyskania komórek jajowych lub zarodków nie miały kontaktu z koniowatymi dotkniętymi chorobą zakaźną zwierząt.